

Po pošti prejeman:
za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta 13 — " —
četrt 6 — " — 50
mesec 2 — " — 20
Vupravnštvu prejeman:
za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta 10 — " —
četrt 5 — " — 25
mesec 1 — " — 70
Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inšerate
sprejema upravnštvu v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.
Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.
Uredništvo je v Seme-
niskih ulicah št. 2, I., 17.
Izhajava vsak dan, izvenred-
ne delje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 75.

V Ljubljani, v četrtek 3. aprila 1902.

Letnik XXX.

Leonova oporoka.

Sveti oče Leon XIII. je izdal okrožnico, v kateri obširno in natančno popisuje rane naše dobe, vse njene javne bolezni, ki jo tarejo, vse krivice, s katerimi preganja izkvarjeni svet božjo ustanovo katol. cerkve, vso lažnivost, s katero se bori proti njej napačna znanost in krivična strast. To pismo je ginljivo posebno zato, ker ga papež sam imenuje svoje »oporoka«.

Najprej se obrača sv. oče v besedah vroče molitve do večnega očeta v nebesih, ki ga je po svoji skrivnostni previdnosti ohranil do tako visoke starosti, in zahvaljuje škofe za vse izraze srčne udanosti.

Nato daje vsem resen opomin k slogi: »Ako je kdaj bilo potrebno, da vse hierarhične stopinje cerkve v medsebojni ljubezni in z največjo skrbnostjo čuvajo v popolni enakosti misli in teženj, tako da so vsi le eno srce in ena duša, — je to v sedanjem času najbolj potrebno. Saj resnično, kdo ne ve, kako obširno zasnovana zarota sovražnih sil se trudi, da bi razdrila veliko delo Jezusa Kristusa, s tem, da z brezmejno trdovratnostjo izkuša podreti v intelektualnem redu zaklad nebeških nauk, v nprstvenem redu pa najsvetejše in najkoristnejše naprave! A vi sami vidite jasno vse to vsak dan, saj ste nam že tolikokrat razodevali svoje bridkosti in skrbi in se pritoževali nad številnimi predsodki, napačnimi sistemi in zmotami, ki se brez ovir razširjajo med množicami. Koliko izkušnjav delajo dan na dan vernikom. S kolikimi ovirami izkušajo povsod oslabiti blagodejno delovanje katol. cerkve, da bi jo, če bi bilo le mogoče, čisto uničili! In da bi cerkev poleg škode imela tudi aramoto, pa isti cerkvi mečejo v obraz obtožbo, da ne more dobiti nazaj svoje stare moči, da ne more ukrotiti viharne strasti, ki groze, da vse razdero in uničijo.«

Za tem uvodom, ki v kratkih besedah tako jedrnatopopisuje naše resnično stanje, pa sledi papeževa oporoka. To je modroslovnog-zgodovinska razprava o kulturnem razvoju zadnjih stoletij, polna krasnih in duhovitih misli.

Najvažnejše odstavke priobčimo v prihodnjih številkah.

† Vodja nemškega centra dr. Lieber.

V svojem rodnem mestu Kamberg je zadnji dan minulega meseca umrl mož, ob katerega odprtem grobu žaluje vsa katol. Nemčija, naslednik nepozabnega ustanovitelja katoliškega centra dr. Windhorsta, dr. Lieber, čegar zasluge na katoliško političnem polju ostanejo v spominu tudi poznejšim rodovom.

Dr. Lieber je bil rojen 16. nov. 1838 v Kambergu, filozofijo in pravoslovje je študiral v Würzburgu, Monakovem, Bonnu in Heidelbergu. Po dovršenih študijah je živel nekaj časa kot zasebnik v rodnem mestu, kjer je pozneje izvrševal razne upravne službe. V letu 1870 je bil izvoljen v pruski deželni in leto pozneje v nemški državni zbor. V tem letu se je ustanovila tudi v državnem zboru stranka centra, kakršna je že obstajala v pruski poslanski zbornici. Dne 21. marca 1871 se je pridružil stranki 67 poslancev in mej njimi dr. Lieber, ki je z mladeniškim ognjem sledil zastavi, ki jo je razvil Windthorst, in ji ostal zvest do smrti. Lieber je vztrajal neomajno pod katoliškim praporom tudi tedaj, ko je zadivjal najsilovitejši kulturni boj, ko so preganjali duhovnike kot zločince in z brutalno silo vtikali v ječe višje pastirje. Vprejel je boj za versko svobodo in ga bil z vsemi silami, s tem bojem si je zaslužil zahvalo celega centra in vsega katoliškega prebivalstva Nemčije, čeravno tedaj še ni stal v prvih vrstah, ker sta tedaj še živela Windthorst in Mallinkrodt. Zaupanje, katero si je pridobil v tem boju, je bilo toliko, da je centrum njemu poveril svojo zastavo, ko je ni mogel več nositi oslabei Windthorst, ki je umrl 14. marca 1891.

Dr. Lieber je bil vseskozi praktične in demokratiške narave. Umel se je prilagoditi tudi novim zahtevam in nazorom, ne da bi mu bilo treba premeniti ime in program centra. V klubu je imel vsakdo popolno svobodo, a ob enem je strogo pazil na to, da se je na zunaj pokazala vselej njegova

popolna edinost. Da dr. Lieber ni bil nič manj priljubljen, nego njegov prednik, se je jasno pokazalo pred dvema letoma, ko je nevarno oboel in so mu z vseh strani dohajali tako številni in iskreni dokazi sočutja in ljubezni, da se je že tedaj lahko reklo o dr. Lieberju, da je drugi Windthorst. Vse to se je pa zgodilo v kljub temu, da Lieber ni nikdar iskal popularnosti in se je čim največ izogibal vsaki ovaciji.

Njegova izguba je nemški centrum zadela ob zelo neugodnem trenutku, ko se bliža doba novega kulturnega boja, ne sicer od zgoraj, pač pa od spodaj, in ko bi bil mož, kot je bil Lieber, neobhodno potreben.

Vodja dr. Ernst Lieber je umrl za vnetjem pljuč. Previden je bil že dne 27. marca. Pogreb se je vršil danes ob ogromni udeležbi. Zadušno opravilo je izvršil škof v Limburgu.

O obstrukciji.

Ker se je v zadnjem času z mnogih strani poročalo, da pritiskajo volivci na svoje poslance, naj pridno v zbornici z brezobzirno obstrukcijo, če se večina v parlamentu ne bo hotela strinjati z željami in zahtevami večjih ali manjših poslaniških skupin, priobčujemo dunajski »Vaterland« iz peresa nekega poslanca daljšo razpravo o bistvu obstrukcije ter nje posledicah.

Obstrukcija imenuje avtor upor proti funkcioniranju ustave ter vsled tega tudi upor proti onemu, ki je ustavo dal in nanjo prisegel. Obstrukcija je torej nekaj revolucionarnega in jo pobijajo iz tega razloga vse konservativne stranke. Iznašli so jo liberalni in liberalno-radikalni elementi, in je torej izključna domena liberalizma.

Avtor opisuje potem razne vrste obstrukcije: od petminutnih pavz, glasovanj po imenih, interpelacij in nujnih predlogov do razbijanja po pulatih in piskanja, ter pride do zaključka, da obstrukcija še nikdar ni imela povoljnega uspeha, to pa radi tega, ker je vselej poprej pošla v to potrebna fiziška moč. Celo do 60 mož močna mladočeska stranka ni mogla z vspehom izvesti obstrukcijskega načrta. Nasprotno je pa po njegovem mnenju ta taktika še vedno ško-

dila, posebno pa je diskreditirala dve najvažnejši pravici ljudskih zastopnikov: pravico interpelacij in res nujnih predlogov.

Konečno pripominja člankar, da do večje obstrukcijske dobe v našem parlamentu sploh ne pride, ker je dr. Koerber preskrbljen za vse slučaje in bi enostavno zistiral ustavo. Vlada in protiostrukcijske stranke namreč dobro vedo, da je obstrukcijski poskus ravno sedaj izredno nevaren, ker so na dnevnem redu pogajanja z Mažari glede nagodbe in carinskega tarifa. Mažari bi bili seveda takih prizorov zelo veseli in z nami kratkim potom obračunali. Do tega pa priti ne sme.

Kakor se vidi, velja ta opomin v prvi vrsti nemškim levičarjem, ki radi izgubljene bitke pri Celju resno prete z obstrukcijo.

Drugo dejanje vrešenske afere.

V znani vrešenski šolski aferi se je pojavilo sedaj novo nasilje pruskih šolskih oblastnj. Določilo se je namreč, da ne dobi koncem letošnjega leta izpustnice 40 poljskih otrok, ker so se branili pouka v verouku v nemškem jeziku. K temu pripominja »Köln. Volkszeitung«, da je ta korak naravnost protiusraven, ker se sme pridržati otroke v šoli po dovršeni dobi le tedaj, ako so ostali v splošni izobrazbi. Kajpada ni misliti na to, da bi pruska šolska oblast pouk v verouku toliko cenila, da bi zbok pomanjkanja izobrazbe v tem predmetu pridržala otroke i nadalje v šoli, marveč nje prvi in zadnji cilj je germanizacija.

Značilno je, da to gonjo obsojajo celo protestanški listi. Tako piše protestanški teološki list »Christl. Zeitung« mej drugim: »Radi slobode vere in vesti moramo zahtevati, da se verouk uči v materinščini in preneha s trpinčenjem poljskih otrok z nemščino.« Neki drugi list te vrste pravi, da pomeni način vtepanja nemščine »za otroško dušo naravnost razdejanje življenja«.

Bülow o razmerju mej Nemčijo in Italijo.

Nemški državni kancler grof Bülow je povodom svojega bivanja na italijanskih tleh nekemu časnikarju razodel, v kakem razmerju sta mej seboj Nemčija in Italija. Rekel je mej drugim, da Italija vsled tro-

LISTEK.

[21] Slepi muzik.

Rusko spisal Vladimir Korolenko, prevel Krilič.

Poglavje IV.

I.

So narave, ki so takorekoč že naprej odločene za tiho požrtvovalno ljubezen, združeno s tugo in skrbjo, narave, ki jim je skrb za tuje gorje takorekoč zrak, ki v njem dihaajo, življenska potrebnost. Priroda jim je zato podelila hladno mirnost, ki brez nje ni mogoče vsakdanje požrtvovalno življenje; ublažila je v njih lastne težnje in potrebe lastnega življenja ter podvrgla te težnje in potrebe glavni potezi njih značaja. Taki značaji so navadno na videz preveč hladni, imajo preveč razsodnosti, pa premalo čustva. Za strastne zapeljive klice grešnega življenja so gluhi in hodijo po težavni poti dolžnosti prav tako mirno, kakor tudi po poti najslajnejše osebne sreče. Na zunanje so hladni kakor snežene višave in prav tako veličastni. Življenjska ničevnost se razstila ob njih nogah; celo obrekovanje in opravljanje polzi

po njih snežno-beli obleki kakor umazane kaplje z labodjih kril.

Mala znanka Petrova je imela vse poteze takega značaja, ki se težko pridobi z življenjem in vzgojo; kakor talent, kakor ženij se nahaja le pri izbranih naravah in se zgoda pojavlja. Slepčeva mati je umela, kako velika sreča je to otroško prijateljstvo za njenega sina. To je umel tudi stari Maksim in zdelo se mu je, da ima njegov gojenec vse, česar mu je še manjkalo, — da pojde zdaj duševni razvoj slepčev tiho, ravno, neovirano pot.

Pa to je bila bridka zмота.

II.

V prvih letih dečkovega življenja je Maksim mislil, da popolnoma obvladuje dečkov duševni razvitek in dasi se razvitek ne vrši samo pod njegovim vplivom, da pa vendar niti ena stran njegova, niti en nov pojem ne uide njegovi pazljivosti in nadzorstvu. Ko je pa prišla doba, ki dela prehod med otroško in deško dobo, je Maksim uvidel, kako prazne so bile te ponosne pedagogične nade. Skoraj vsak teden je prinesel za slepca kaj novega, včasih popolnoma nepričakovanega, in kadar je hotel

Maksim poiskati vir nove dečkove predstave ali ideje, ni vedel, kaj bi počel. Neka nedoumna sila je delovala v globini otroške duše in zajemala iz te globine nepričakovane pojave samostojnega duševnega razvoja, in Maksim je moral spoštljivo obstati pred skrivnostnimi življenjskimi procesi, ki so se tako zapletali v njegovo pedagogično delovanje.

Ti prirodni udarci in njena zadovoljna odkritja so prinašali dečku take predstave in pojme, ki si jih slepec s svojo osebno izkušnjo ne bi mogel pridobiti; Maksim je tukaj slutil nepretrgljivo zvezo življenjskih pojavov, ki se razceplja v tisoče procesov in prehaja skozi postopno vrsto posameznih živih bitij.

Sprva je to odkritje prestrašilo Maksima. Videč, da ni sam gospodar dečkovega duševnega življenja, in da se tukaj pojavlja nekaj od njegovega vpliva nezavisnega, se je zbal za usodo svojega gojenca, zbal se je pojave takih teženj, ki bi dečku povzročale samo neutolažljive bolečine. Izkušal je poiskati skrivne izvirke teh studecev, da bi jih mogel za vedno zamašiti v srečo slepčev.

Ti nepričakovani pojavi niso ušli materinim očem. Neko jutro je Petrček k nji prišel nenavadno razburjen.

»Mama, mama!« je kričal, »sanje sem videl.«

»Kaj si pa videl, dete moje«, ga vprašala z žalostno dvomečim glasom.

»Videl sem v sanjah, da . . . vidim tebe in Maksima, in pa . . . da vse vidim . . . Tako lepo, tako lepo, mamica!«

»Kaj si pa še videl dete moje?«

»Ne vem več.«

»A mene še pomniš?«

»Ne«, je rekel deček zamišljeno. »Vse sem pozabil . . . Pa vendar sem videl, res sem videl . . .« je dostavil po trenutnem molku in lice se mu je sternilo. V temnih očeh se je zalesketala solza.

To se je ponavljalo še nekolikokrat, in bil je vedno bolj žalosten in nemiren.

III.

Ko je šel nekoč Maksim po dvorišču, je zaslišal v sobi, kjer se je navadno vršil glasbeni poduk, neke čudne glasbene vaje. Obstale so iz dveh tonov. Najprej je v nekoliko naglih skoraj zlivajočih se udarcih zve-

zveze nikakor nima zvezanih rok in torej lahko sklepa prijateljske zveze z drugimi velesilami. O trozvezi je rekel, da bi se morala skleniti, ko bi več ne obstojala, ker je poročstvo za mir, vzdržuje status quo in odgovarja tudi interesom in potrebam zavznikov, (najbolj seveda Nemčije). Razgovor s Prinettijem ni nišesar spremenil na razmerju mej Italijo in Nemčijo. Bülow tudi ne nasprotuje akciji, ki jo namerava izvesti v Tripolisu. Novi nemški carinski tarif ne bo nikakor oviral sklenitve nove trgovinske pogodbe, ker obsega tako zmerne postavke, da jim Italijani lahko pritrdijo. Tu je Bülow brčkone zamolčal, kaj so Italijani še zahtevali in kaj jim je obljubil.

Buri in Angleži.

Wessels o mirovni pogodbi. Sotrudnik pariškega lista »Temps« je imel te dni razgovor z burskim odposlancem Wesselsem, ki se je ravnokar povrnil iz Amerike. Iz njegovih besed je posneti, da pripisuje veliko važnost dogovorom mej Schalk Burgherjem in Kitchenerjem, ter je prepričan, da se bo sklenil mir, ne sicer idealen, pač pa dovoljen, ki se bo dosegel z obestranskimi koncesijami. Vsekako moramo seve vztrajati pri zahtevi po neodvisnosti. Schalk - Burgher, Reitz in Stein poznajo dobro burske želje in bodo gotovo tako postopali, kakor je to v prid burskemu rodu. Potem pa Wessels nadaljuje: »Nikakor bi ne bilo umestno, da bi bili mi, ki smo tako oddaljeni od bojišča, bolj bojoviti kot oni, ki se bore. Želimo torej, da se sklene časten mir. Krüger mu bo pritrdil.«

O novem angleškem porazu poročajo bruseljski listi. Dotična bitka se je vršila v zahodnem delu kapske kolonije že pred nekako štirimi tedni, angleška cenzura je pa zadrževala dotično brzojavko. Ta poročila, da so v noči od 5. na 6. marca močni burski oddelki napadli čete polkovnika Dorana in jih popolno porazili. Angleži so morali prepustiti nasprotniku vse vozove. Polkovnik in 11 mož je ubitih in 30 Angležev ranjenih.

Malo laskava za Angleže je izjava nizozemskega ministrstva ga predsednika Kuypersa. On pravi: Položaj Anglije je silno težaven, ki se pa ne da premeniti in treba bo priti Burom naproti do polovice pota. To je pa kajpada skoro nemogoče, dokler je v Angliji na krmilu sedanja vlada in ima v Južni Afriki Milner še vedno prvo besedo. Vojni položaj je še vedno tak, kakoršen je bil pred enim letom, Anglija ne bo Burom nikdar kos v mali vojski.

Lord Kitchener poroča iz Pretorije o nekem boju, ki se je vršil 31. m. m. nekje okolu Boschmanskopa. Oddelek 70 dragoncev je »iznenadil« burski tabor, a se po kratkem boju moral umakniti, ker so Buri dobili pomoč. Dragonci so se potem združili z glavnim oddelkom polkovnika Lawleya in šli nazaj. Ranjeni so bili 4 angleški častniki. Burske izgube so »zelo velike«, šest mož je ujetih. Torej zopet »zmaga«.

nela najvišja tipka gornjega registra, za njo je pa zabrnala nizka basova struna. Maksim je bil radoveden, kaj pomeni ta čudna vaja; šel je preko dvorišča in kmalu stopil v sobo. Med vrati je obstal kakor pribit pred nepričakovanim prizorom.

Deček, ki je bil v desetem letu, je sedel ob materinih nogah na nizkem stolu. Poleg njega je stala s stegnjenim vratom mlada, krotka škorklja, ki jo je Johim podaril mlademu gospodiču. Deček jo je vsako jutro pital iz svojih rok in ptica je povsod spremljala svojega novega prijaznega gospodarja. Zdaj je Peter z eno roko držal škorkljo, z drugo jo pa gladil po vratu in truplu z napeto pozornostjo na obrazu. Med tem je mati razvnetega vznemirjenega obraza in žalostnih oči udarjala po tipki, ki je nepretrgano zvenela v visokem tonu. Ob enem se je pa malo sklonila na svojem stolu in z bolestno pazljivostjo opazovala dečkov obraz. Kadar je dečkova roka polzeč po svetlobelem perju prišla, kjer je bilo perje naenkrat prehajalo v črno na koncu kril, je udarila Ana Mihajlovna po drugi tipki in nizki bas je zamolklo donel po sobi.

(Dalje prih.)

Iz brzojavk.

Napad na moskovskega policijskega načelnika Tre-powa. Hišna učiteljica Allart je izročila Trepowu neko prošnjo, ob enem pa ustrelila nanj iz samokresa. Kroglica ni zadela. Napadalko so prijeli. Slučaj spominja na Vero Sassulid. — V bukovinski deželni zbor je bil včeraj iz veleposelniške skupine soglasno izvoljen dosednji poslanec vitez Wolczynsky. — 1.800.000 taelov je včeraj izplačala kitajska vlada zastopnikom velesil kot tretji rok odškodnine. — Italijanska ekspedicija v Tripolis je gotova stvar. Voja uprava se pripravlja nanjo z vso resnostjo.

Književnost in umetnost.

»Matica Hrvatska«.

Tukajšnje poverjenstvo »Matice Hrvatske« je te dni razposlalo lanske Matične knjige. Ko bi jih kdo izmed gg. članov ne bil prejel, naj se blagovoli oglašiti pri g. knjigovezu Bonaču. Proti plačilu 6 K se še vedno sprejemajo člani za l. 1901 ter dobe po devet krasnih knjig, katerih je še polno v zalogi.

Društvo sv. Jeronima.

je namenilo letos svojim članom tele knjige: 1. koledar »Danica« za l. 1903., 2. Tome Kempčana »Naslednji Krista« v dr. St. Bosanca prevodu, 3. povest: »Čo-vjek snuje, Bog odredjuje«, spisal Dragotin Jovan, 4. »Pripoviesti iz hrvatske povjesti« od dr. Rudolfa Horvata. Tem se vtegne pridružiti še 5. knjiga: nadaljevanja Kosmakovih »Slik iz svakidanjega života«. Za neznanost letnino ene krone prejme vsak član meseca grudna po 4 ali celo 5 knjig leposlovne in poučne vsebine. Dostrotniki plačajo enkrat za vselej 10 kron. Posetrima društva sv. Jeronima naša družba sv. Mohorja je razširjena tudi na Hrvatskem; enako naj si pridobi na Slovenskem mnogo članov društva sv. Jeronima. Vpisati se je moči do konca tega meseca. Clannarino, kateri naj se doda po 20 vin. poštine, sprejema poverjenik g. J. Vrhovnik, župnik v Trnovem v Ljubljani, ali njegov pooblaščenec knjigovezec in tovarnar gosp. I. Bonač.

Ljubljanski občinski svet.

Občinski svet ljubljanski je imel včeraj popoldne redno sejo, katere posebnost je mej drugim to, da so obveljala vsa poročila in predlogi javne seje brez debate. Govorili so včeraj samo župan in poročevalci in še ti ne mnogo, ker je bilo na dnevnem redu malo poročil, ki razun enega še galerije niso zanimala.

Pred prehodom na dnevni red je župan prebral dopis vodstva družbe sv. Cirila in Metoda, ki se zahvaljuje za dovoljeni in sedaj izplačani dar v znesku 1000 K.

Sklene se po nasvetu poročevalca Svetka, da se prizna nasledniku za kontrolorja imenovanega g. Iv. Nagliča, g. Ivanu Volcu naslov knjigovodstvenega oficila pri mestnem knjigovodstvu, katero službo poslednji že davno izvršuje.

Stavbeniku g. Vilj. Treo se dovoli parcelacija sveta, ki ga je za Marije Terezije cesto ob takozvanih, sedaj še zasebnih Novih ulicah kupil od Tavčarja in na katerem namerava zgraditi dve večji hiši za stanovanja. Dovolil se mu pa parcelacija na nasvet poročevalca dr. Stareta le pod pogojem, da pridobi od Tavčarja polovico za novo cesto potrebnega sveta in ga brezplačno prepusti mestni občini.

Kužne bolezni so napotile občinski zastop v Libereh, da je povabil vse avstrijske mestne občine, naj se pridružijo njegovi peticiji, v kateri se vlada poziva, da državnemu zboru čim prej predloži zakonski načrt v zadevi postopanja v služaju pojavi takih bolezni. Podžupan dr. Bleiweis priporoča, da se tudi Ljubljana pridruži tej akciji.

Isti poročevalec poda poročilo oskrbnitstva mestne klavnice za minulo leto, ki je bilo splošno ugodnejše nego prejšnjega leta, da se še sedaj niso odpravili mnogi neostanki v klavnici.

O računskem sklepu mestne hranilnice za 12. upravno dobo poroča odbornik Prosenec. Iz poročila je mej drugim razvidno, da je bilo v hranilnici koncem leta 15.859 vlog v znesku 15.074.270 kron, da je bilo čistega dobička 72.895.76 kron in da znaša sedaj rezervni sklad 360.030 kron ali nekako 2/3 odstotkov vseh vlog. Hranilnica si zgradi v Prešernovih ulicah lastno poslopje in tedaj se uvede tudi novo poslovanje, za katero se naj načrt predloži občinskemu svetu v odobrenje. Poročevalec upa, da bo rezervni sklad v malo letih dosegel 5 odstotkov vseh vlog in tedaj bo hranilnica mestni občini lahko vrnila temeljno posojilo 40.000 kron ter ustanovne

stroške. Poročilo se vzame na znanje z zahvalo ravnateljstvu in vsemu uradništvu.

Dalje poroča Prosenec o prodaji mestnega stavbišča v obsegu 274 kvadr. sežnje v podaljšanih Levstikovih ulicah. Svet se proda g. K. Mayerju za skupno svoto 3839.50 K pod pogojem, da v dveh letih zazida dotični prostor.

O škontraciji mestne blagajnice dne 6. marca pravi poročevalec Svetek, da se je našlo vse v najlepšem soglasju s knjigami, in da se je vrnila ista tako temeljito, kakor morda že več let ne.

Zatem je prišla na vrsto najzanimivejša točka: podpora bivši meščanski godbi. Iz poročila odbornika Svetka je bilo razvidno, da mora izvoljeni likvidacijski odbor poravnati 2580 K, ki jih godba dolguje godcem, raznim tvežkam in nekemu denarnemu zavodu. Odbor prosi, naj občinski svet dovoli to svoto kot zadnjo podporo, na katero se je že davno računalo, da bo mogoče dostojno izvršiti razpust. Inventar se izroči občini ter po dovršeni likvidaciji predloži občinskemu zastopu konečni obračun. Iz poročevalčevih besedi smo pa tudi uvideli, da je župan v svojem poročilu tudi sedaj še protivsakipodpori! Sprejeti so bili z večino glasov naslednji odsekovi predlogi: 1. likvidacijskemu odboru se dovoli 1000 kron; 2. odbor se pozivlja, da proda ves godbeni inventar in z izkupilom poravnata ostali dolg; 3. o prodaji inventarja in porabi vsega denarja naj se stavi podroben račun in z event. preostlim denarjem vred izroči mestnemu magistratu. S tem sklepom se je zadal občuten udarec novi »Društveni godbi«, ki je pač računala na prepušitev inventarja bivše »Meščanske godbe«.

Konečno se je na predlog poročevalca Senekoviča odobril pravilnik o prejemanjutoka iz mestne elektrarne, ki je večinoma že sedaj v veljavi, ter cenik za električni tok.

Ostali dve točki sta se prihranili za tajno sejo.

Izpred sodišča.

Da se ga nič ne boji! Janez Posavec (Štruklov) v Lahovčah rojen, in Andr. Kočjaž sta pri Gašparju Globočniku proti 4. urci jutraj »žolce« jedla. Pri tem se jima je žolc razlil in začela sta se zbadati. Andr. Kočjaž nato pravi, »da se ga (Jan. Posavec) nič ne boji«. To je Posavec v tako slabo voljo pripravilo, da je zgrabil porcelanasto posodo za žveplenke in jo zabrusil Andreju Kočjažu v glavo. Ker so taka dejanja po drž. zakonih do sedaj še prepovedana, je dobil Posavec 6 mesecev, enkrat se bo postil in enkrat tudi knajpal (trdo ležišče). Ko predsednik vpraša obtoženca, kedaj da misli nastopiti svojo kazn, zatrjuje obtoženec, da bo »jutri al' pojutrišnjem prav gvišnu prišel«.

Zmotil se je. Fran Zabavnik (vulgo Bevšek) rojen v Tunjicah, je dne 17. sept. zagnal kamen v Ant. Remsa, ko je ta šel s svojim bratom obiskat ponoči neko bolnico. Poškodovanec pripoveduje, da je priletel iz nekega grmovja na Mlaki pri Žumrovem kozolcu. Kamen mu je padel na glavo in ga je težko poškodoval. Ko se je pripognil, je videl pred seboj s kolom oboroženega Fr. Zabavnika. A ta se je najbrže zmotil v osebi, kajti ko ga je vprašal poškodovanec, kaj da mu hoče, je Zabavnik kol vrgel stran, veselo zaukal in šel mirno nazaj. Priča ne ve nobenega vzroka, zakaj bi ga bil napadel. Zabavnik pravi seveda, da je nedolžen, in ni kamenje metal. Sodišče ga je vkljub temu obsodilo na 8 mesecev ječe in na 60 K odškodnine.

Za ženo. Fr. Hribar, čevljar v Ihanu, je zelo neroden in prepirljiv človek. Ker je z ženo pregrdo ravnal, ga je ta zapustila in je šla s svojim otrokom k očetu. A čez nekaj časa se je oglasila pri obtožencu stara ljubezen in zahteval je od svojega tasta, da ga naj spusti v sobo k ženi. Ker mu ta ni hotel odpreti vrat, se je Hribar razljutil, pobral kamen in ga vrgel v sobo. Sodišče mu je prisodilo dva meseca težke ječe. Postil se bo na 14 dni samo enkrat. Ko ga predsednik vpraša, če hoče takoj nastopiti svojo kazn, obtoženec zanika; iti hoče namreč še k svoji ženi, s katero se je po onem dnevu zopet sprijaznil, in hoče še od nje slovo vzeti.

»Goške katoliške htjene«. Včerajšnja številka lista inteligence je blagovolila tako nasloviti J. in Barbaro Jerončič. V koliko zaslužita obsojenca ta naslov, bodo čitalci sami iz sledečega razsodili: Znano je že skoro vsakemu goška afeta pogreba naprednega župana Žgurja. Vzlic vsemu velikemu hrupu in kriku, katerega so vzdignili liberalni listi, vzlic vsemu prizadevanju in vsej gonji, katero so vprizorili naprednjaki, se je vendar vsa ta goška afeta reducirala na staro cunjio in škarpelo, ki je bilo pritrjeno na drog. Ta zastava je bila predmet včerajšnje sodnijske obravnave. Pri obravnavi se je sledeče dognalo: 4letni sinček Jan. Jerončiča je imel posebno veselje z za-

stavami. Tako je tudi prosil dne 15. nov. 1901 svojo staro mater Barbaro Jerončič, naj naredi iz palice, katero je prinesel s seboj, zastavo. Mati mu je rade volje navezala star predpasnik na palico in ga je pritrdila še s strganim čevljem. S to zastavo se je 4letni otrok igral. A pred pogrebom Žgurja je bila ta zastava naslonjena pod kolono, to je zidanim obokom, ki je vezal dvoje zidov med seboj. Drž. pravdnik je smatral to obešanje zastave pred pogrebom za dejanje med službo božjo, ki vzbuja pohujšanje med verniki. Obtožena Barbara Jerončič izpove, da je naredila zastavo otroku v veselje. S čevljem jo je zato pritrdila, ker ni imela vrvice. Da bi ta igrača znala vzbuditi ogorčenje, ni mislila, ker je bila preotročja. Janez Jerončič zanika, da bi videl obešati zastavo. Nato se zaslisi priče Jern. Žonšek, Marija, Andrej in Manica Vidrih, Marija Krečič in Marija Štemberger.

Priče izpovedo, da so videle zastavo (razen Andreja Vidriha), a nobena ni videla Janeza Jerončiča, da bi postavljali dotično zastavo. Vsa obtožba proti temu basira na izpovedi 12letne priče »liberalke« Marije Vidrih, da je rekel 4letni otrok, da je zastavo njegov »tata« obešil! Po zagovoru g. Vencajza, ki je povdarjajoč opozoril sodišče, da basira obtožnica proti Janezu Jerončiču le na izpovedi 4letnega otroka, ki je rekel, da je »tata« obešil, in da nobena priča ni videla obtoženca obešati zastavo, je sodišče obsodilo obtoženca radi prestopka § 303. in sicer Barbaro na 14 dni in Janeza na tri tedne zapora s postom vsak teden. Tako se je končala obravnava proti »katol. goškim hijenam«.

Potni list se je zgubil. Janez Mehle iz Ponove Vasi pri Šmarji je prišel k očetu županu in ga prosil, da raj naredi potni list za sina Janeza Mehleta, češ »majhen neumen je, no pa za delo je že dober«. Ker je bil Janez Mehle pri zadnjem naboru radi psihične nesposobnosti vojaščine oproščen, so mu oče župan rade volje ugodili. A Janezek se ni dolgo veselil potnega lista. Nakrat je opazil, da je potni list izgubil. In čez nekaj dnij so domači opazili, da se je tudi mlajši sin Anton Mehle zgubil. A kmalu so se pomirili, ker so mislili, da se je zgubil na Hrvaško drva sekat, a vaščani so pa bili mnenja, da ni šel na Hrvaško drva sekat, ampak v Ameriko. Istega mnenja je bilo tudi sodišče, ki je očeta Janeza Mehleta obsodilo na 10 dnij zapora, ker je svojega sina Antona preskrbel s potnim listom in denarjem. Priložilo je sodišče za kazn še dva posta in dalo mu je tudi na razpolago, hoče li za reveže plačati 20 kron, ali hoče mesto tega zanje še 2 dni presedeti. Janez Mehle (sin) je bil radi psihične nesposobnosti oproščen, nakar je veselo in zadovoljno odkorakal iz sodne dvorane.

Rubit se ni pustil. Janez Jerneje, delavec pri južni železnici, bi moral plačati 100 K. A ker se ni mogel ločiti radovoljno od svojih kronc, moral bi biti rubljen. Ko se mu je V. Prohinec predstavil in mu je povedal, kakšen lep in vzvišen posel da ima pri njem izvršiti, je obtoženi razpostavil 10 kron, uro in nož in je bodril, da naj le vzame in rubi: »Naj se le jeden postopi prijati za denar. Raje vidim, da je vse hin. Nič ne bom dav.« Dva dni pozneje je prišel Prohinec zopet rubit ga. Z njim je prišel g. Kocmur. Ko jih je naš Jerneje zagledal, je grozeč sprejel g. Kocmura: »Kaj pa iščete. Dajte se no stran zmazat. Ste huji ko ravbarji«. Ker se tako ne govori proti uradnim osebam, ga je sodišče obsodilo na 4 mesece.

Z refoško so si žejali gostili. Janez Ambrožič (19 let), Fran Sluga (17 let), Anton Vovk (41 let), Franc Mikol (37 let) in Jože Trebec (16 let) sede na sodni klopi. Obtoženi so, da so si svojo preveliko žejjo poskušali gasiti pred vsem z refoško in drugimi žejjo ugasujočimi tekočinami. Pouzmali so svojemu gospodarju malenkost 50 butelj refoško, 2 buteljki goriskega extra, 3 litre lurlanskega, 4 navadnega vina, 2 litra špirita in 12 kg. sladkorja. Sluga je kradel vino, a Vovk je stal na straži. Potem so ga pa pili. Kar niso mogli takoj uničiti, tega so zakopali v pesek. Sodišče jih je takole obdarilo: Ambrožič 6 tednov, Sluga 2 meseca, Vovk 4 mesece, (en post na 14 dnij so mu še navrgli), Mikol 2 meseca (z enim postom na teden) in 16letni Trebec, ki je ukradel sam 12 kg. sladkorja, je dobil 6 dnij.

»Električna« pred sodiščem. Včeraj smo sporočili, da so bili trije obtoženci električne železnice oproščeni pred okr. sodiščem, ker se jim ni moglo dokazati kaznivosti. Prva dva, Schwingenschuss in Schubert, sta bila menda obtožena radi nerednosti pri vožnji ter radi prenegale vožnje in varnosti življenja, voznik Stimeč pa radi tega, ker je povozil konja Jan. Sirnika iz Spodnje Siške. Prvoobtoženi je tekem obravnave sam priznal, da so bile pri vozovih in vožnji marsikake pomanjkljivosti, da so bili enkrat celo »Widerstände vertauscht«, kar pa po njegovem mnenju nič ne da. Kot priča je bil zaslišan g. bar. E. Zois, ki je rekel, da se splošno preveč hitro vozi, posebno na ulicah, kjer je večji promet. Zanimivo je tudi, kar se

nam pripoveduje, da se je prvoobtoženi legitimiral za „konfessionalo“, obenem pa skliceval na svoj „diensteid“. Kako se to ujema?

Tržaški izgred. Dan na dan se množe obsodbe radi tržaških izgredov. Predvčerajšnjim so bili radi zadnjih izgredov v Trstu obojeni: 21letni Gabrijel Pipan na 1 mesec strogega zapor, 41letni čevljar Ferdinand Bonan iz Tržica v dva mesečna zapor, Jakob Padovan iz Trsta v 18 mesečno ječo, 16letnega kovača Karola Lončarja iz Trsta in 18letnega Ivana Busciola iz Italije v 7dnevni zapor, 21letnega strojevodjo Jos. Stepiča iz Trsta, 20letnega točaka Iv. Maršiča iz Kopra in 24letnega Fr. Frausina iz Milj vsakega v 10dneven zapor, 21letnega Josipa Vidmarja iz Rihemberga in 20letnega Iv. Lokarja iz sv. Ruprehta v 14dneven zapor.

Pogreb kardinala Missia.

Iz Gorice se nam še poroča o pogrebu: Kljub temu, da so bile zastave pri pogrebu prepovedane, vendar so razne slovenske deputacije nastopale s slovenskimi trakovi. Odlično ste nastopali v trobojnih trakvih in v elegantnih črnih oblekah deputaciji katol. slov. akademičnih društev »Danice« in »Zarije«. Opazili smo tudi deputacijo »Mešč. kluba«, »Kršč. ženske zveze«, odposlanstvo slovenskih delavcev iz Ljubljane in katol. rok. društva iz St. Vida, ki je tudi nastopalo s slovenskimi znaki. V sprevodu smo opazili tudi mil. g. prelata dr. Kulavica iz Ljubljane, opata iz Tancenberg, poslanca dr. Gregorčiča, Pfeiferja, Berbuča, Klančiča, Jrdca, Lenasija in dolgo vrsto drugih odličnikov, zastopnike občin, smleškega župana g. Antona Burgerja itd. Meščanstvo goriško se je županovemu oklicu polnoštevilno odzvalo in razobesilo iz oken znake žalovanja. Prodajalnice so bile zaprte, delo je po vsej Gorici počivalo. Lahom se je dalo posebno prvenstvo, ki je bilo za Slovence čisto uprav žaljivo. To obžalujemo! Enakopravnost naj bi se pač ob takih prilikah varovala, posebno, ako je velika večina udeležencev in nadškofije slovenska. Mestna godba je v svoji značilni belo-modri uniformi korakala seve pred — vojaško. V cerkvi cerkvenega govora dr. Faiduttijevega nismo razumeli. Govoril je samo laški! Ne vemo, kdo je temu vzrok, vsekakor pa bi ozir na veliko večino slovenskih vernikov, ki so dobivali do brote od kardinala Missia, in ozir na ljubljansko škofijo zahteval, da se delovanje kardinalovo omenja vsaj deloma v slovenski, ako pa to ne, pa da se namestu laščine rabi saj latinščina. To nas je bridko zbadlo, tembolj, ker so se tudi vsopred tiskali samo v laščini! Mero dajna gospoda v Gorici naj bi v bodoče malo bolj nestransko preudarila, kaj je prav in kaj ni.

Kranjskih duhovnikov smo našli nad 50. Omeniti moramo še nekaj gospodov, ki so poleg včeraj imenovanih nosili krsto iz stare nadškofijske kapele v stolno cerkev. Ti so še: č. gosp. Kranjec, župnik iz Smarija na Vipavskem, dalje č. gg. Kos, Rojo, Strukelj, Blaško. Za krsto smo opazili tudi dva kardinalova pranečaka dijaka iz Kalkeburga. Ko se je spreved pomikal po ulicah, stalo je ljudstvo ves čas odkrito in pohvaliti je taktno obnašanje goriškega prebivalstva. Castno je nastopilo tudi solkansko starešinstvo s svojim vrhim županom g. Antonom Mozetičem, ki je, kakor sem včeraj brzojavil, spreved sprejelo na solkanski meji, ponosno na to, da si je kardinal izvolil počivati v slovenski zemlji v svetišču Marijinem v občini solkanski. Na sv. Goro je spreved spremil tudi prevz. g. knezoškof ljubljanski, ki se je na tem mestu poslovil od pokojnika s slovenskim govorom. Opazili smo tu dalje še č. g. upravitelja frančiškanske župnije P. Hugolina Sattnerja, več drugih uglednih oseb in razne slovenske deputacije, ki so kardinala spremile do kraja njegovega zadnjega počitka. Zastopniki slovenskih društev so se tu domesnili, da se poslove kardinalu hvaležni Slovenci, ker se jim je to v Gorici deloma zaprečilo, od svojega ljubljanskega višjega pastirja na način, ki bo dal duška našim čustvom. V poletnih dneh priredi slovensko katol. ljudstvo velikoromanjena sveto goro in na kardinalov grob.

Pogreb kardinala Missia iz Solkana na sv. Goro.

Kakor sem že včeraj brzojavno sporočil, je vodil spreved od trga Goriškega (Katarini) v Gorici dalje stolni župnik msr. dr. Frančišek Sedej v spremstvu solkanske duhovščine in nekaterih kranjskih duhovnikov. Spremljalo je krsto mnogo Solkanecv in drugih goriških sosedov.

Pod hribom so dvignili krsto s paradnega voza ter ga položili na priprostejši in lažji voz, ki služi nalašč v ta namen, da na

njem mrliče prevažajo na sv. Goro. Pred krsto se je vozil stolni župnik. Za krsto so stopali sorodniki, par duhovnikov in množica priprostega slovenskega naroda, ki je glasno molila sv. rožni venec. Za procesijo so se vozili še nekateri, zlasti cerkveni dostojanstveniki.

Ko se je spreved bližal vrhu sv. Gore, so mu prišli nasproti varhi božjepotnega svetišča, č. oo. frančiškani, na čelu jim Ljubljancem dobro znani o. Kalist Medič, ki že poldrugo leto marno prenavlja in popravlja duhovni in kameniti tempelj na sv. Gori.

Dospeli smo na Goro krog treh. P. Kalist je blagoslovil krsto, potem pa se je duhovščina umaknila v zakristijo.

Med tem, ko so krsto zalotali, so se sešli mnogi duhovniki v zakristiji. Opazili smo: prevz. knezoškofa Kahna iz Celovca, presv. knezoškofa ljubljanskega Jegliča, prošta Frühwirta od sv. Krvi v Gradcu, opata Olivetancev s Tancenberg na Koroškem, prošta dr. Elberta iz Novega mesta, kanonika barona Oera iz Gradca, prof. dr. Lesarja, kn. šk. kancelarja J. Šiška, g. nunskega očeta Mih. Bulovca, župnika Karlina iz Smlednika, beneficiata Strupija, gg. Pavliča, Pavlovčiča, H. Povšeta i dr.

Tudi nekaj svetnih dostojanstvenikov smo opazili, n. pr. dr. Susteršiča, dr. Brejca z gospo in taščo i dr. V dobri poluri je bila krsta zalotana.

Sedaj pristopi ljubljanski vladika Anton Bonaventura z obilno asistencijo. Po odpetem »Libera« še enkrat mrliča blagoslovi. Nato se pa v kratkem a prisrčnem govoru poslovi od rajnika.

Dodim je bila vsa slovesnost v Gorici nekako uradna, oficialna, je bilo na sv. Gori vse, tudi govor, prisrčno.

Stojimo, tako nekako je govoril Presveti, pri odprtem grobu očeta, prijatelja. Duhovni oče je bil rajni vernikom dveh škofij, ljubljanske in nadškofijske goriške, in prijatelj nekaterim izmed nas. Zato smo žalostni, morda celo solznih oči. Saj je celo naš Gospod Jezus Kristus jokal, ko mu je bil umrl prijatelj Lazar iz Betanije pri Jeruzalemu.

A kristjanje smo. Zato se moramo tolažiti, kakor nas uči Bog sam. »Blagor jim, pravi sveti Duh, ki v Gospodu zaspe, ker njihova dela gredo za njimi.«

Rajni kardinal so zaspali »v Gospodu«. Ko so umirali, so se prešli sveto odvezo in sveto poslednje olje. In na smrt so bili vedno pripravljeni. Zato gredo sedaj tudi njih dobra dela za njimi. In koliko dobrega so storili v svojem življenju! Koliko so dobrega prosili, želeli, mislili sveti cerkvi in svojim vernikom, bdeč skoro vsak dan pozno v noč!

Te noge, ki sedaj v krsti počivajo, so jih nosile po naših hribih in planinah, koder so kot dober pastir prinašali zveličanje vernikom svojega naroda.

Te roke so tolikokrat delile telesni in duhovni blagoslov, podpora revežem in duhovne dobrote vsem vernikom.

Ta jezik se je tolikokrat razlegal po vaših cerkvah, vas klical in vabil, da hodite po »potih Gospodovih«.

To srce je gorelo ljubezni do Boga in do vaših duš, da je naposled otrpnilo.

Sedaj pa izročam truplo visokega rajnika v varstvo č. oo. frančiškanov, varihov tega svetišča, priprošnji Marije Device, ki jo je ljubil kot svojo mater, usmiljenju presv. Srca Jezusovega, ki je je goreče častil. Saj je takoj prvo leto, ko je prišel v Gorico, posvetil goriško nadškofijo temu presvetemu Srcu. Trdno upam, da bode naš kardinal sodnji dan v poveljšanem telesu prišel pred večnega Sodnika ter od njega prejel bogato plačilo za svoja dobra dela.

Izmolvši na škofovo besedo glasno še »Oče naš« pa »Češčena Marija« za dušni pokoj rajniku smo se solznih oči poslovili od krste in zveličastnega Marijinega svetišča.

Slovenci so že dosihmal radi romali na sveto Goro. Prepričan sem, da bodo dosihmal se rajši hodili tja gori. Naj bi se pa na svoji božji poti spominjali tudi visokega rajnika v svojih molitvah in naj bi si vsaj tistikrat klicali v spomin, kar nas je tolikrat učil, ko je še bival med nami!

Drevne novice.

V Ljubljani, 3. aprila.

Napis na grobu kardinala Missia,

katerega si je določil sam, bo jako priprost in se bo glasil: »Cardinalis Jacobus Missia«.

Slovensko gledališče. Iz slovenskega gledališča se poroča, da se v prihodnji sezoni opera opusti in se bo gojila samo drama.

Promovirani so bili na graskem vseučilišču v prvem četrtletju mej drugimi gg. Vikt. Erschen iz Litije, Fr. Possanner baron Ehrenthal in Iv. Janesch iz Ljubljane, vsi doktorji prava.

Ljubljanske obč. volitve. Danes zvečer ob 8. uri imajo soc. demokratije posvetovanje, da proglase svoje kandidate za obč. volitve. Liberalci kandidirajo letos na novo dežnikarja Vidmarja, dr. K. Trillerja in dr. Jenkota, sekundarja v dež. bolnici.

Tatvina v cerkvi. Iz Rudnika se nam dodatno poroča, da je ondi na velikonočno nedeljo zjutraj po sv. maši okrog osme ure ukradel nekdo iz zakristije skrinjico z denarji vred, kateri so se nabrali veliki petek in veliko soboto pri obiskanju božjega groba in počedešenju sv. razpela. Uzmovič je odnesel kakih 10 kron.

Zdrav kraj. V župniji Rudnik z 916 prebivalci ni bilo celih 15 mesecev od 12. oktobra 1901 do 18. marca t. l. nobenega mrliča.

Osebnostne novice s Koroškega. Za nadučitelja v Št. Jakobu v Rožu, kjer je stopil doseđanji vrli nadučitelj, g. A. Kovačič v stalni pokoj, je imenovan za nadučitelja g. J. Krebitz, sedaj nadučitelj v Št. Štefanu ob Zili. Krebitz se je kazal vedno strupenega nasprotnika Slovencev! — Naš rojak, g. dr. Vinko Hudelist, ki je minuli mesec dovršil svoje zdravniške študije v Gradcu, je nastopil službo pomožnega zdravnika v celovski bolnišnici.

Mariborskim županom je bil včeraj, kot smo že omenili, z vsemi proti nemu glasu izvoljen dr. Schmiederer.

Upokojen je na lastno prošnjo v Gorici višji poštni kontrolor g. Emanuel Hubert.

Brzovlak povozil je v bližini Pazina nekega Antona Bratuliča. Truplo je strašno razmesarjeno.

Razširjanje protestantskih brošur. Po Dolenjskem širijo protestantski agentje brošurice mej ljudstvom, naj bere, ker je v teh bukvicah lepo berilo. Jeden taci »gospoko« oblečenih je šel skozi Mokronog po Laknicu proti Škocjanu, in puščal knjižice tudi kar v grmovju. Naslovi do sedaj najdenih so: »Pot do izveličanja«, založila in tiskala Drummondova tiskarna v Stirlingu na Škotskem; obsega 16 strani, preložil jo je pa Ant. Chraska, na koncu je pesmica. Druga brošura je »Preslavni evangelij Jezusa Kristus«, po 300 letih prva evangelijska propoved v slovenskem jeziku. 1899. Tiskarna J. Pribyla v Č. Budejovicah. Samozaložba. Najprvo ima »Berilo iz I. ad Timot. 1, 12—17.«, potem pa pride »Preslavni evangelij J. Kr.«, končuje se pa »V krščanski in bratski ljubezni pozdravlja vse Slovence Anton Chraska, božje besede služabnik«, ta brošura ima 24 strani. Tretja ima 4 strani, naslovljena je »Milost božja, ali naše zaslužnje?«, tiskana v Stirlingu na Škotskem, preložil zopet oni goreči Anton Chraska. Torej pozor!

Vsled opeklin umrl. Velikonočni ponedeljek je šel 52letni posestnik Jož. Ceglar iz Vel. Črneta v bližnji gozd, da tam zažge razno odpadlo vejevje in drobnjavo. Pri tem se je pa vnela nad 1 m. visoka trava ter je zgorelo nad 1 oral gozda. Ceglar je hitel gasiti, pri čemer se mu je pa vnela obleka in je bila kmalu vsa v ognju. Vsega ožganega in nezvestnega so ga pozneje našli sosedje in prenesli na dom, kjer je naslednji dan umrl.

Umor. Iz Celovca, dne 1. apr. Bajtar S. Hartl pri Mariji Pomočnici nad Svincem je na veliki petek naznanil župniškemu uradu, da je njegova žena naglo umrla. Ker je bila smrt sumljiva, prišli so orožniki in dognali, da je žena, 60 let stara, umorjena. Imela je veliko rano na vratu. Kmet se je izgovarjal, da je zločin storil nek neznani morilec, ki je pobegnil. Zakonska sta živela v vednem prepiru. 70letnega bajtarja so kot storilca zaprli.

V ljublj. mestni klavnici so v minulem letu zaklali: 58 konj, 4540 goveje živine, 8547 prašičev, 8610 telet, 2546 ovac in 2914 kozličev.

Ljubljanske novice. Ponesrečila se je včeraj hišna oskrbnica Helena Roje v Kolodvorskih ulicah št. 26. Na stopnjicah ji je izpodrsnilo ter je pri padcu dobila več ran. — Tatvina. Visokošolcu F. M. je iz sobe na Valvazorjevem trgu št. 6 nekdo ukrad črno denarnico s zlatim monogramom in bankovcem za 20 K. —

Ogenj v Križankih. Danes je čuvaja na Gradu razburil ogenj na vrtu Križank. Hotel je streljati, vendar je prej telefonično obvestil ognjegašno stražo. Le ta je šla pogledat in konstatirala, da cerkovnik žge — smeti, ne da bi o tem ognju obvestil čuvaja.

Stavka na Reki. Vseh stavkajočih na Reki je 2500. Predvčerajšnjim se je govorilo, da bodo delavci prideli včeraj z delom izvzemši delavcev pri banki, ki oskrbujejo nakladanje in izkladanje vagonov v svobodni luki, in da bodo ti podprti od drugih delavcev nadaljevali stavko. To se pa ni zgodilo, pač pa se je štrajk včeraj še razširil. Tudi žene, ki so bile na delu v skladiščih, so zapustile delo. Obale, ulice imajo čuden izgled. Polne so ljudstva, ki se izprehajajo mirno, kakor da čaka. Samo pri Rižieri so bili izgredi. Delavci so hoteli zabraniti nekaterim vozovom prehod. Dogovori med stavkajočimi in banko niso uspeli. Agitira se za splošno stavko in bati se je vled bankine trdovratnosti najhujšega. Prodajalnice so nekatere že zaprte. Tudi kurjači »Adrije« stavkajo še vedno. Tudi uprava »Adrije« noče popustiti. Društvo »Confederazione operaria« je razpuščeno. Razpust motiva oblast s tem, da je društvo prekoračilo svoj delokrog. V društvenih prostorih je policija izvršila preiskavo in zaplenila nekaj knjig in spisov.

Meteorološki mesečni pregled. Minoli mesec sušec je bil topel in precej suh. Opazovanja na toplomeru dajo povprek v Celsijevih stopnjah: ob sedmih zjutraj 1.8°, ob dveh popoldne 10.3°, ob devetih zvečer 5.4°, tako da znaša srednja zračna temperatura tega meseca 5.8°, za 2.1° nad normalom. — Opazovanja na tlakomeru dajo 733.2 mm kot srednji zračni tlak tega meseca, za 2.8 mm pod normalom. — Mokrih dni bilo je 10; padavina, dež in enkrat sneg, znaša 90.8 mm. — Ozračje bilo je ves čas zelo nemirno, zlasti sta severozahodni in jugozahodni veter močno pihala.

V Ameriko je v minulem mesecu odpotovalo iz litijskega okraja 43 oseb.

Vihar. Iz Velikoveca se nam poroča: Minula velikonočna praznika smo imeli sicer večinoma solčno vreme, a ves čas je bil oster, deloma občutljivo mrzel veter. Včasih se je veter izpremenil v pravi vihar, ki je na mnogih krajih, zlasti na ovberskih gorah napravil zopet mnogo škode. Trpeli so zlasti zopet mnogi gozdovi. Tudi iz Mostiča čujemo, da je tam vihar znova napravil znatno škodo. Še so nam v hudem spominu dnevi 16. in 17. prosinca, ko je vihar napravil toliko zla, in sedaj nova uima! Hudega vremena varuj nas, Gospod!

Nikola Tesla, znameniti hrvatski elektrotehnik v New Yorku, se bavi sedaj, s poskusi brezžične telegrafije. On hoče svojega tekmeca Marconija še prekositi. Sedaj poskuša telegrafirati brez žice pod zemljo. Na Long Island je dal zakopati v ta namen železen drog 500 čevljev globoko.

20.000 rudarjev odpuščenih. V rensko-vestfalskih rudnikih so odpustili s 1. aprilom 20.000 delavcev. Razburjenost velikanstva.

Grozna odkritja. Iz Beaumonta v Ameriki se poroča: Že delj časa se je poročalo v svet od tu o nekakšni morivni epidemiji, katere žrtve so postali mnogi možki. Sedaj pa je priznala zamorka Mathie Bennett, lastnica razupite hiše, da ona ve za storilce in da je bila sama med njimi. Dejala je, da je večje število belokožnih mož vabilo v njeno hišo razne premožnejše ljudi, večinoma tujce, katere so potem z raznimi pripomočki omamili in okradli. Če je kdo med tem časom umrl, so nesli njegovo truplo v reko, če je pa prišel k zavesti, so ga odnesli v kako oddaljeno ulico, kjer so ga pustili ležati tako dolgo, da so ga našli pasantje ali pa policaji. Tukaj vlada mnenje, da so na ta način umorili 12 ljudi, kojih trupla počivajo v reki. V zadnjih treh mesecih je izginilo nanaglooma nad petdeset možkih, vendar se sodi, da niso vsi tako nesrečno končali. Že pred pričetkom letošnjega leta so našli v reki pet možkih trupel. Bennet se zapri pretečeno nedeljo, in sicer zato, ker je letel na njo sum, da je umorila mladega Benjamina Pearsona, kojega truplo so našli tudi v reki. Zamorka pa je rekla, da slučajno s tem umorom ni imela ničesar opraviti, potem pa je izpovedala gori opisano dogodbo. Policija je prijela takoj še nekaj ostalih sotrudnikov, nekaj jih je pa ušlo.

Sampson — Schley. Predsednik Roosevelt je izdal razsodbo med poveljniki Sampson in Schley, ki sta poveljevala v špansko-ameriški vojski. Predsednik se je odločil za Sampsona in rekel v svoji razsodbi, da pripade laurika zmage v bitki pri St. Jago poveljniku Sampsonu. Amerikansko ljudstvo strmi nad to razsodbo, ker zasluži lauriko pravzaprav admiral Schley, a ne poveljnik Sampson.

Polica j poži galeo. V Cincinnati so aretirali policaja Frank Minerja, ker je bil na sumu, da je zažgal svojo hišo. Priznal je svoj zločin, v zagovor pa povedal to-le: »Moja žena je vložila proti meni tožbo za ločitev zakona, ker se je hotela poročiti z nekim drugim. Ker bi ji pa moral v tem slučaju prepustiti polovico hiše, sem rajši zažgal, kakor da bi užival uničevalec moje zakonske sreče s trudom nabrane prihranke.

Društva.

(Društvo za zgradbo zavetišča in vzgojevališča v Ljubljani.) [Konec.] Tajnik se ginjeno zahvaljuje enako vsem priročnim odbornikom skupaj ter vsakemu posebej, sklepa svoje poročilo z živo zavestjo, da bode božji Izveličar, kateri je rekel, da karkoli storimo kateremu njegovih najmanjših, njemu storimo, tudi slehernemu odborniku, ustanovniku ter podporniku društvenega podjetja njihovo sodelovanje ter njihov dar najobilniše poplačal.

Odbornik gospod Alfred Ledenic zahvaljuje se nato društvu tajniku gospodu Ivanu Smrekarju za njegovo zahvalo ter javno laskavo priznanje in pripomni, da največji hvala gre društvu tajniku samemu, ker se je največ trudil in zato največ prenal ter za društvo vse svoje moči in imetje žrtvoval, in če tudi ni imel povsodi tiste sreče, kakoršne si je želel, vendar je dosegel svoj namen; zavod, po kakoršnjem je hrepenel, je odprt in že v rokah čast. salezijancev.

Enoglasno je bil na to sprejet predlog, da se v trajni spomin na društvo napravi spominska plošča z imeni vseh društvenih odborikov, ki naj se hrani v zavodu na primernem prostoru. Istotako se bode v zavodu hranila spominska knjiga z imeni društvenih ustanovnikov ter odličnih dobrotnikov, da se bode v zavodu z gojenci vred vedno molilo za nje.

Društvo se z dnem 20. marca 1902 razide z najprijetnejšo zavestjo, da je oživotvorilo najplemenitejše delo človekoljubja, katero tem potom celemu občinstvu najiskrenejše priporoča v vedno blagohotno naklonjenost in podporo. Hkrati pa se blagi rodoljubi opozarjajo, naj svojih milodarov in podpor ne dajejo nikomur, o čegar zanesljivosti niso dobro prepričani, marveč naj svoje podpore temu plemenito humanitarnemu kršč. patrijotičnemu zavodu odpošiljajo ali pisмено ali po zanesljivih osebah naravnost »čast. vodstvu salezijanskega zavoda v Ljubljani«.

Pomembno zborovanje društva za zgradbo zavetišča in vzgojevališča v Ljubljani se sklene in zaključi s priročnimi voščili navzočemu gospodu vodji salezijanskega zavoda. Naj mu večni Bog dodeli najobilnejšega blagoslova, da zavod vedno bolj in bolj prospera v čast božjo, v rešenje ter blagor mladine in domovini v korist in slavo po znanem geslu: Vse za vero, dom, cesarja!

(Sporod slavnosti o prikljubljanja 70 letnega rojstnega dne g. Doberleta.) Dne 5. aprila, zvečer ob pol 8. uri zbirališče gasilcev pri »Mestnem domu«. Ob 8. uri odhod k stanovanju slavljence. Ob 9. uri koncert v »Mestnem domu«. Dne 6. aprila ob 7. uri zbirališče pri »Mestnem domu«, ob pol 8. uri odhod k sv. maši v Trnovo. Po sveti maši zajuterk pri Frincu in Hafnerju. Ob 10. uri seja zveznega odbora, izročitev častne diplome. Zvezni odbor.

(Narodna čitalnica v Vipavi) priredi koncert s prijaznim sodelovanjem postojanskega salonskega orkestra in pevskega zbora v nedeljo dne 6. aprila t. l. v prostorih gospoda Petroviča. — Vspored: 1. Smetana: »Prodana nevesta«, koračnica. 2. Titi: »Planinčica«, ouvertura. 3. Ziehrer: »Avstrijski zvoki«, valček. 4. Kobišta: »Spomin na Slavjanskega«. 5. Eilenberg: »Kovačnica v gozdu«. 6. * * »Violina-Solo«. 7. * * »Svatba na kmetih«, komičen nastop. 8. »Glasbeni odmevi«, potpourri. 9. Eilenberg: »Mlin v črnem lesu«, idila. 10. Simandl: »Josipina-polka«. 11. Kuhišta: »Postonjska jama«, valček. 12. Eilenberg: »Petrograjska vožnja na saneh«, galop. — Začetek točno ob 7. uri zvečer. —

Vstopnina za osebo 1 K. — Ker je čisti dohodek namenjen revni šolski mladini v paviški, se preplačila hvaležno sprejmejo. — K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

(Celjsko pevsko društvo.) V nedeljo, dne 6. aprila t. l. v dvorani Narodnega doma v Celju drugi in zadnji v tej sezoni: Rokovnjači. Narodna igra s petjem v 5 dejanjih. Po Jurčič-Kernikovem romanu dramaturgiziral Fr. Govekar. Celjska narodna godba. Blagajnica se odpre ob 6. uri. Začetek točno ob 7. uri. Vstopnina: Sedeži v parterju 1. in 2. vrste K 240, 3. do 7. vrste K 140, 8. do 16. vrste K 1. — Sedeži na balkonu K 120, stojišče 60 v.; dijaki, vojski do narednika in redni udje delavsk. podp. društva 40 v. Vstopnice ima v predprodaji trgovina Dragotin Hribarja.

(Društvo »Zvezda« na Dunaju) priredi na belo nedeljo dne 6. apr. svoj zabavni večer v dvorani restauracije »Regensburgerhof«, Dunaj, 1. Sonnenfels-gasse 2. Vspored je sledeči: Predavanje g. K.: »Nekoliko o socijalnem življenju v Sloveniji«; po predavanju sledi petje društvenega pevskega zbora pod vodstvom pevovalke g. V. Krušiča. Pele se bodo te-le pesmi: 1. Dr. G. Ipavica: »Slovenec«, moški zbor. 2. Stanko Pirnat: »Naša zvezda«, mešan zbor. 3. Peter Jereb: »Lahko noč«, moški zbor z bariton- in tenor-solom. 4. Dr. G. Ipavica: »Pozdrav«, mešan zbor. 5. F. S. Vilhar: »Slovenec i Hrvat«, moški zbor. — Začetek ob 6. uri zvečer. Prijatelji društva dobro došli!

(Mestna hranilnica ljubljanskega.) Meseca marca 1902 uložilo je v mestno hranilnico ljubljansko 868 strank 411.895 K 12 v., 805 strank pa dvignilo 384.157 K 89 v. V I. četrtletju je došlo 102 prošenj za posojila; od teh se je dovolilo 87 prošilcem posojil v znesku 195.360 K, 15 prošilcem pa se je odklonilo posojil v znesku 235.300 K zaradi nezadostnega pokritja.

Darovi.

I. Izkaz darovalcev podpornega društva za slovenske visokošolce na Dunaju za l. 1901/2.

Premil. g. dr. Mihael Napotnik, knez in škof lav. (društveni ustanovnik in častni član društva) kakor vsako leto tudi letos 20 K, hranilno in posojilno društvo v Ptuj 880 K, vlerodni gg.: dr. Mirko Ploj, dvorni svet. in dež. posl. izroči po g. Jak. Puklu od društva »Slovenije« podarjeni ostanek od one svote, katero je nabral g. dr. Ploj med jugoslov. posl. za stroške omenjenega društva ob prikljubljanja za slov. vseučilišče v Ljubljani 80 K, Anton pl. Jusič, c. in kr. polkovnik v p. v Celju 50 K, Viljem Pfeifer, ustanovnik in častni član, drž. posl. in pos. v Krškem 50 K, Josip Stritar, c. k. prof. v p. 10 K, Anton Globočnik pl. Sorodolski, c. kr. vlad. svetnik v p. 20 K, Vladimir Globočnik pl. Sorodolski, ck. dvorni svetnik 12 kron, dr. Janko Babnik, ck. min. tajnik 20 K, (Konec sledi.)

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 3. aprila. Danes ob 2. uri popoldne se je sešel kronski svet, ki se peča s proračunom za l. 1903.

Dunaj, 3. aprila. V nasprotju s poročili o navstali krizi povodom pogajanj mej obestranskima vladama izjavlja »Budap. Corr.«, da v razmerju med avstrijsko in ogrsko vlado ni najmanjše premembe in da vlada mej njima popolna edinost glede sostave novega carinskega tarifa.

Dunaj, 3. aprila. Na obe državni zbornici bode še tekom prihodnjega tedna izšel poziv za volitev kvotnih deputacij, ki se snideta koncem aprila. Tudi volitve v delegaciji izvršite zbornici v kratkem. Včeraj je zboroval ministerski svet in je sklenil v današnjem kronskem svetu predlagati cesarju za termin sklicanja delegacij dan 6. maja.

Dunaj, 3. aprila. Danes so priredili srbski in hrvaški dijaki pred državnim finančnim ministerstvom demonstracijo proti Kallayu. Klicali so: »Pereat Kallay!« »Fej Kallay!« Policija je nekaj dijakov aretirala.

Reka, 3. aprila. Štrajk se nadaljuje, akoravno se je doseglo spo-

razumljenje. Policija je aretirala 24 delavcev. Nadejati se je, da se zjutraj zopet prične z delom.

Budimpešta, 3. aprila. »Pesti Hir-lap« javlja, da sta oba ministerska predsednika dala cesarju svoji demisijsi, ker pri pogajanjih o avtonomnem carinskem tarifu ni mogoče doseči sporazumljenja. Ta vest ni menda popolnoma resnična, vendar so težave jako velike.

Altona, 3. aprila. (Pensilvanija.) Tukaj je pričelo stavkati 10.000 rudarjev.

Bern, 3. aprila. Narodni svet je volil predsednikom polkovnika Meistra.

Moskva, 3. aprila. Slovansko društvo, ki je 200 rubljev poslalo posl. Javor-skemu za žrtve vrešenske afere, je sklenilo po vzgledu Čehov in Poljakov tudi v Rusiji pričeti z bojkotom proti importu nemškega blaga.

Pariz, 3. aprila. Abesinski kralj Menelik pride meseca avgusta v Evropo, da prouči napredek v kmetijstvu in elektrotehniki.

London, 3. aprila. Vojnemu ministru je došla vest, da se je 30. m. m. blizu Barbertona v Transvalu dogodila velika nesreča na železnici. Vlak je skočil s tira in se prevrnil čez visok nasip. Razbilo se je šest vovozov z vojakmi, kotel pa razpočil. Strojvodja, en civilist in 35 vojakov je ubitih, ostali večinoma vsi ranjeni, ki so jih prepe-ljali v bolnico. Od teh jih je že šest umrlo.

Umrli so:

31. marca. Alojzija Mauser, usmiljenka, 23 let, Radeckeje cesta 11, jetika.

2. aprila. Pavlina Papež, branjevca hči, 10 mesecev, catarrh. gastro intest.

V bolnišnici:

28. marca. Martin Kavčnik, gostad, 76 let, ostarelost. — Marija Turnšek, čuvaja žena, 45 let, ascites myodegeneration cordis.

30. marca. Ivan Babnik, kajzar, 35 let, vulnus sclopetar, embolio thrombosi. — Marija Masel, dni-narica, 48 let, jetika. — Ana Sirc, gostija, 84 let, ostarelost. — Ana Šentprimozek, kuharica, 68 let, pneumonia senilis.

Dunajska borza

dné 3. aprila.

Skupni državni dolg v notah	101-75
Skupni državni dolg v srebru	101-50
Avstrijska zlata renta 4%	120-85
Avstrijska kronska renta 4%	99-50
Ogrska zlata renta 4%	119-50
Ogrska kronska renta 4%	97-50
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 glid. .	1609-—
Kreditne delnice, 160 glid.	696-50
London vista	240-10
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj. .	117-82½
20 mark	23-44
20 frankov (napoleonidor)	19-08
Italijanski bankovci	93-40
C. kr. cekini	11-30

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306 2 m, srednji zračni tlak 736-0 mm.

čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura po Celsiju	Veterevi	Nebo	Padavina v 24 urah
2. 9. zveč.	733-5	10-4	sr. jz.ah.	oblač.	
7. zjut.	733-5	11-1	sr. jz.ah.	oblač.	00
2. popol.	733-8	14-5	p. m. jz.ah.	sk. oblač.	

Srednja včerajšnja temperatura 10-3°, normale: 7-1°

Spretni zastopniki se povsod sprejmó!

Svetovnoznani

!!! Nad 300.000 v rabi. Nad 500 prvih odlik. !!!

Alfa-Laval-Separator-ji

so najboljši posnemavci smetane.

Je dobiti v 14 različnih velikostih, ki posnamejo od 40—2000 litrov v eni uro.

Popolne oprave za dobivanje sirotke za roko in za par,

pa tudi vse druge stroje za mlekarstvo izdeluje in pošilja

Akcijska družba Alfa-Separator, Dunaj, XVI., Ganglbauergasse 29.

Zaloga za južne dežele v Gradcu, Annenstrasse 26.

Podružnice: 135 52-10

Budimpešta. Praga.

Ceniki, podučne brožure, proračuni in načrti za mlekarne na razpolago. Svět se daje v vseh zadevah mlekarstva. Zahteva naj se naš strokovni list »Alfa-Mittheilungen« brezplačno.

Posebnost: Turbine na par, naprave mlekarne.

Posebnost: moka brez gumij.

Toplice Rogatec Slatina. Južne železnice postaja Poličane (Pölschach). 411 12-1. Krasno poletno bivališče. Preizkušeno zdravilišče za bolezni v želodcu, na jetih in ledvicah, zoper sladkorno bolezen, žolčne kamene, katere v goltancu in na krlju. Prospekte pošilja vodstvo.

Kdor veliko sedr in nima prilike po pogostnem sprehajanju ali kakem sportu pospeševati delovanje trebušnih organov, njemu priporočamo v namestilo rogaško slatino. »Templjev vrelce« z vinom ali »Styria vrelce« sam pospešuje tek. prebavljanje, presnovo. 412 1-1

Oljnate barve v kositarnih škafličah za uporabo se dobé pri tvrdki razprodajalec in lastno **BRATA EBERL** v Ljubljani, Franciskanske ulice 228 5 12-8. Vnanja naročila proti povzetju.

Jesenova drevesca,

2 in 3 metre visoka, so na prodaj pri oskrbnistvu Turjaške grajsčine v Hamerštu-u, pošta Studenec-Ig. 424 3-1

Mlad podobar,

ki je zmožen po osnutkih iz marmorja in iz lesa podobe delati, se takoj sprejme, in drugi, ki je zmožen iz lesa ornamente rezljati.

409 3-1 Alojzij Progar v Celovcu.

Talanda

Ceylonski čaj

je jedernat, 165 15-15

blagodišeč,

čist.

Štv. 1 v zavojih à K —20, K —50, K 1.25

Štv. 2 „ „ —24, „ —60, „ 1.50

Štv. 3 „ „ —32, „ —80, „ 2.—

Je naprodaj v vseh boljših

špecerilskih trgovinah.

Nj. svetost papež Leon XIII.

sporočili so po svojem zdravniku prof. dr. Laponi-ju gospodu lekarnarju G. Piccoli-ju v Ljubljani prišrčno zahvalo za dopisane Jim steklen čice

tinkture za želodec

in so njemu z diploma dné 27. novembra 1897

podelili naslov »Dvorni za-

ložnik Nj. svetosti«.

Imenovani zdravnik ter tudi

množi drugi sloviti profesorji

in doktorji zapisujejo bolehamim

G. Piccoli-jevo želodčno

tinkturo, katera krepa žel-

odec, povečuje slast, pospe-

šuje prebavljenje in telesno

odprtje.

Naročila vsprejema proti po-

vzetju in točno izvršuje

G. Piccoli, lekarnar »pri angelu«

v Ljubljani, na Dunajski cesti.

Tinkture za želodec pošilja izdelovatelj v

škaflijah po 12 steklenic za glid. 1-26 a. v., po

24 stekl. za glid. 2-40, po 36 za glid. 3-50, po 70

za glid. 6-50, po 110 za glid. 10-30. — Poštino

mora plačati p. n. naročnik. III. 5 25-7

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zube pri žvebanjih, pri izžvebanju najmanj-šega dobika. — Promese za vsako žvebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba

„MERCUR“

I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za dosego kolikor je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih. 134 31